

Activiteitenrapport
2021 van het
Beroepsorgaan
inzake veiligheids-
machtigingen, -
attesten en -
adviezen

Dit activiteitenverslag voert artikel 13 uit van de Wet van 11 december 1998 tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, waarin wordt bepaald dat het beroepsorgaan een jaarverslag moet opstellen. Het werd, in aanwezigheid van de griffier van het Beroepsorgaan, goedgekeurd op de vergadering van 20 mei 2022 door afgevaardigden van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de Vaste Comités I en P.

INLEIDING

Het Beroepsorgaan¹ is in België het enige administratief rechtscollege dat bevoegd is voor geschillen die betrekking hebben op administratieve beslissingen in verschillende domeinen: veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en, tot slot, veiligheidsadviezen.

Daarnaast kan het Beroepsorgaan ook optreden als ‘annulatierechter’ tegen beslissingen van publieke of administratieve overheden om in een bepaalde sector, voor een bepaalde plaats of voor een bepaald evenement veiligheidsattesten of -adviezen aan te vragen.²

Het Beroepsorgaan is samengesteld uit de voorzitters van het Vast Comité I, het Vast Comité P en de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Als ze verhinderd zijn, kunnen de drie voorzitters worden vervangen door een effectief lid-raadsheer van de instelling waartoe de betrokken voorzitter behoort.

De voorzitter van het Vast Comité I neemt het voorzitterschap van het Beroepsorgaan waar. De functie van griffier wordt uitgeoefend door de griffier van het Vast Comité I; het personeel van de griffie is het door het Comité aangestelde personeel. De activiteiten van het Beroepsorgaan vormen al meer dan twintig jaar een perfect voorbeeld van synergie binnen bepaalde satellietinstellingen van het parlement. De samenstelling van het Beroepsorgaan levert bovendien een multidisciplinaire bijdrage aan de beraadslaging betreffende elk dossier.

Op te merken valt dat de administratie en de opvolging van de beroepen integraal ten laste is van het Vast Comité I. Het Comité stelt immers alle personen en middelen ter beschikking die nodig zijn om de administratie, de briefwisseling, het houden van hoorzittingen en het opstellen van de beslissingen voor zijn rekening te nemen. Het gaat daarbij enerzijds om de terbeschikkingstelling van de voorzitter en zijn plaatsvervangende leden en de griffier, maar ook de juristen als ‘toegevoegde griffiers’ en het administratief personeel die de griffie van dit administratief rechtscollege vormen. Anderzijds neemt het Vast Comité I in zijn

¹ GIVRON, F. en LIPSZYC, S., ‘Le contentieux en matière de sécurité et son instance spécifique : l’Organe de recours en matière d’habilitations, attestations et avis de sécurité. La recherche de l’équilibre entre la protection des droits de la défense et la préservation des intérêts majeurs de l’État’, *J.T.*, 2021/3, 45-53.

² Voor meer informatie, zie VAST COMITÉ I, *Activiteitenverslag 2006*, 87-120 en VAST COMITÉ I, *Activiteitenverslag 2018*, 111-124.

begroting ook de kosten van de kantoren op zich als werkingskosten van het Beroepsorgaan.

Het Beroepsorgaan heeft alle maatregelen getroffen die nodig zijn om zijn werking te garanderen en dit ondanks de COVID-19-pandemie. Zo bleef het Beroepsorgaan zijn hoorzittingen houden à rato van minimaal twee per maand. In 2021 vonden er dertighoorzittingen plaats.³

GEDETAILEERDE CIJFERS

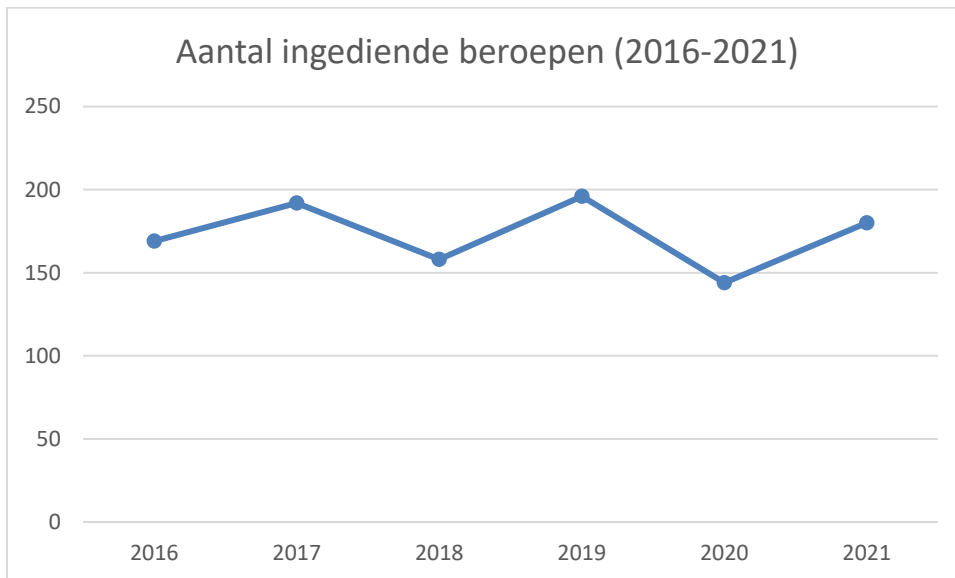
In dit onderdeel worden de aard van de bestreden beslissingen, de hoedanigheid van de bevoegde overheden en de verzoekers, en de aard van de beslissingen van het Beroepsorgaan binnen de verschillende beroepsprocedures cijfermatig weergegeven. Om enige vergelijking mogelijk te maken, werden de cijfers van de vijf vorige jaren eveneens opgenomen.

In 2021 werden 180 beroepen ingesteld tegenover 144 in 2020 en 196 in 2019 (*infra*). Deze cijfers sluiten aan bij het economisch herstel en de vraag naar veiligheidsadviezen, in het bijzonder in de luchtvaartsector en voor de kandidaten voor Defensie.

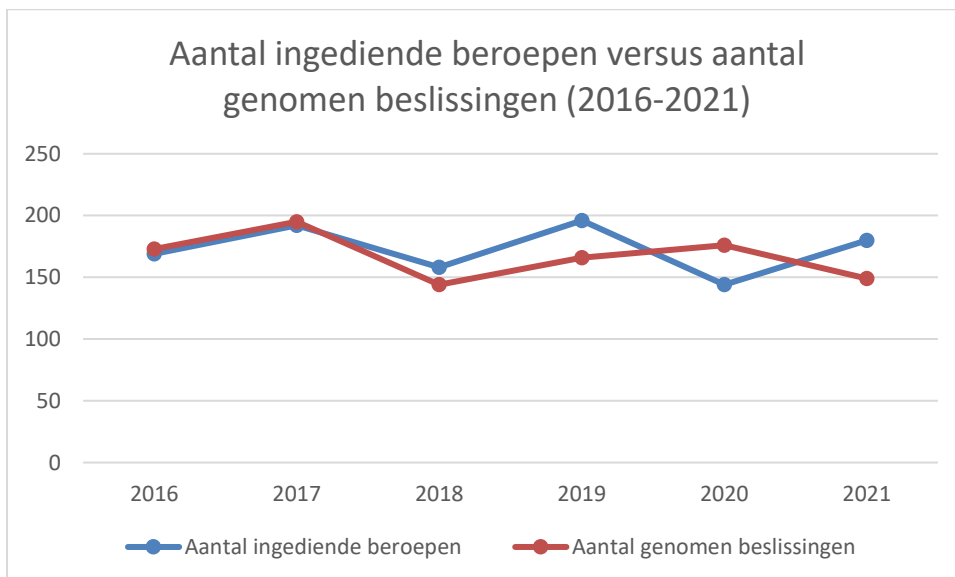
Er werden 149 definitieve beslissingen genomen.

³ 13 in het Nederlands en 17 in het Frans.

Tabel 1. Aantal ingediende beroepen (2016-2021)

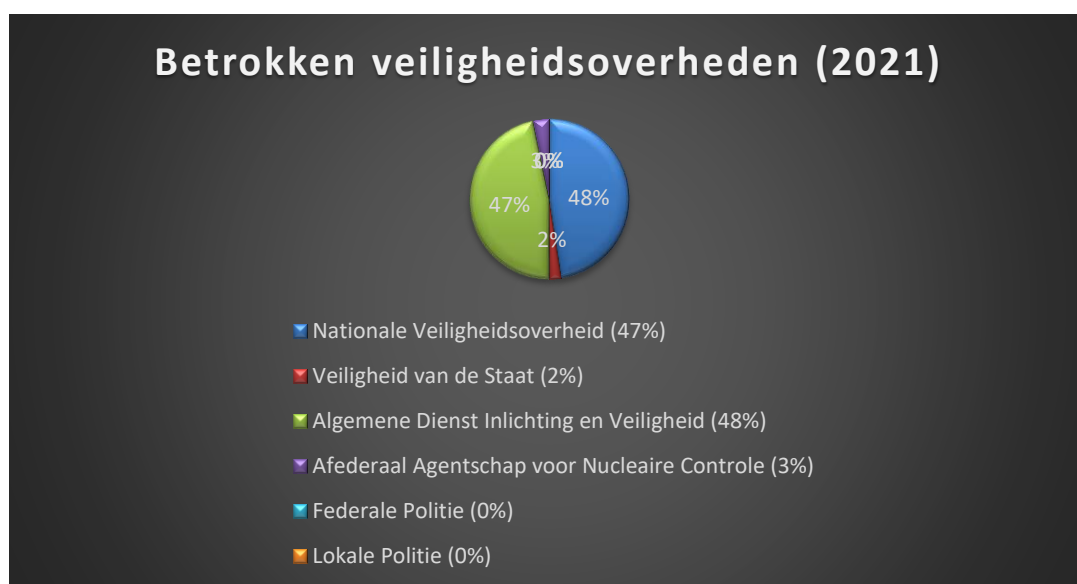
Tabel 2. Aantal ingediende beroepen versus aantal verleende beslissingen (2016-2021)

Tabel 3. Betrokken veiligheidsoverheden (2016-2021)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nationale Veiligheidsoverheid	92	129	113	114	91	86
Staatsveiligheid	0	0	0	0	0	4
Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid	68	53	32	61	41	84
Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle	8	7	10	17	7	6
Federale politie	1	3	3	3	4	0
Lokale politie	0	0	0	1	1	0
TOTAAL	169	192	158	196	144	180

Onderstaande grafiek toont de verdeling van de betrokken veiligheidsoverheden in 2021.

Tabel 4. Aard van de bestreden beslissingen

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Veiligheidsmachtigingen (Art. 12 e.v. W.C&VM)						
Vertrouwelijk	5	1	2	5	0	2
Geheim	38	33	31	39	27	50
Zeer geheim	7	6	3	7	5	8
Weigering	28	30	26	39	23	37
Intrekking	9	7	4	16	8	17

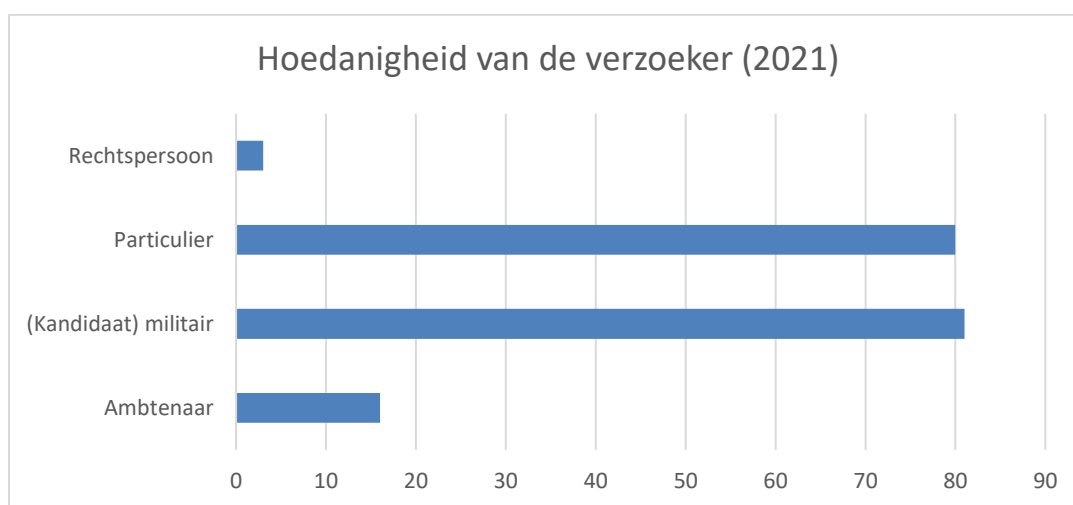
Weigering en intrekking	0	0	0	0	0	4
Machtiging voor beperkte duur	4	1	1	3	0	1
Machtiging voor een lager niveau	1	0	0	0	0	
Geen beslissing binnen de termijn	7	2	5	0	0	1
Geen beslissing binnen de verlengde termijn	1	0	0	0	0	0
Andere					1 ⁴	
SUBTOTAAL VEILIGHEIDSMACHTIGINGEN	50	40	36	51	32	60
Veiligheidsattesten voor geclassificeerde zone (art. 22 <i>bis</i> , al. 1 W.C&VM)						
Weigering	1	3	3	1	0	3
Intrekking	0	0	0	0	0	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	0	0	0	
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22 <i>bis</i> , al. 2 W.C&VM)						
Weigering	9	20	15	12	6	2
Intrekking	0	0	0	0	0	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	0	0	0	1
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22 <i>bis</i> , al. 2 W.C&VM)						
Weigering	7	7	11	17	7	6
Intrekking	1	0	0	0	0	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	1	0	0	0
Veiligheidsadviezen (art. 22 <i>quinquies</i> W.C&VM)						
Negatief advies	101	122	92	115	99	108
Geen advies	0	0	0	0	0	0
Herroeping van positief advies	0	0	0	0	0	0
Normatieve rechtshandelingen van een administratieve overheid (Art. 12 W.Beroepsorgaan)						
Beslissing van een overheidsinstantie om veiligheidsattesten te eisen	0	0	0	0	0	0
Weigering van de NVO om verificaties voor veiligheidsattesten te verrichten	0	0	0	0	0	0
Beslissing van een administratieve overheid om veiligheidsadviezen te eisen	0	0	0	0	0	0
Weigering van de NVO om verificaties voor veiligheidsadviezen te verrichten	0	0	0	0	0	0
SUBTOTAAL ATTESTEN EN ADVIEZEN	119	152	122	145	112	120
TOTAAL BESTREDEN BESLISSINGEN	169	192	158	196	144	180

⁴ 'Waarschuwing van de verzoeker'. Aan een persoon werd de veiligheidsmachtiging voor een periode van vijf jaar met een waarschuwing toegekend. De betrokkene heeft beroep ingesteld tegen deze waarschuwing.

Tabel 5. Hoedanigheid van de verzoeker

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ambtenaar	2	4	5	4	8	16
(kandidaat) Militair	23	20	8	27	39	81
Particulier	139	164	140	163	95	80
Rechtspersoon	5	4	5	2	2	3

Onderstaande grafiek toont de verdeling volgens de 'hoedanigheid van de verzoeker' in 2021.

Tabel 6. Taal van de verzoeker

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Franstalig	99	115	83	101	83	86 (1)
Nederlandstalig	70	77	75	95	61	94 (2)
Duitstalig	0	0	0	0	0	0
Anderstalig	0	0	0	0	0	0

- (1) 86 Franstalige dossiers in 2021 + 29 Franstalige dossiers van de vorige jaren maar behandeld in 2021 = **115** Franstalige verzoekers
- (2) 94 Nederlandstalige dossiers in 2021 + 18 Nederlandstalige dossiers van de vorige jaren maar behandeld in 2021 = **112** Nederlandstalige verzoekers

Tabel 7. Handelingen van de griffie

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Volledig dossier opvragen (1)	167	191	154	191	141	180
Vraag om bijkomende informatie (2) en herinneringen verstuurd naar de veiligheidsoverheden (3) *	23	36	12	39	41	45

- (1) Het Beroepsorgaan kan het gehele dossier opvragen bij de veiligheidsoverheden. Aangezien dit dossier meer gegevens bevat dan het onderzoeksverslag alleen, wordt dit verzoek systematisch gedaan door de griffie.
- (2) Het Beroepsorgaan beschikt over de mogelijkheid om tijdens de procedure aanvullende informatie die het nuttig acht, op te vragen. In de praktijk neemt de griffie de taak op zich om de overheden te vragen de dossiers te vervolledigen.
- (3) Art. 6 van het KB Beroepsorgaan bepaalt de termijnen voor de aanlevering van de dossiers door de veiligheidsoverheden. Die termijnen vangen aan wanneer de griffier een kopie van het beroep naar de betrokken veiligheidsoverheid stuurt. Ze variëren naargelang de aard van de betwiste handeling. Zo moet de veiligheidsoverheid haar dossier aanleveren binnen de 15 dagen voor veiligheidsmachtigingen, binnen de 5 dagen voor veiligheidsattesten en binnen de 10 dagen als het beroep betrekking heeft op een veiligheidsadvies. Wanneer die termijnen niet worden nageleefd, legt de griffie de nodige contacten. Deze gegevens worden geregistreerd vanaf 2019.

Tabel 8. Voorbereidende gerechtelijke handelingen van het Beroepsorgaan⁵

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Horen van een lid van een overheidsinstantie (1)	10	0	1	6	1	4
Beslissing van de voorzitter (2)	0	0	0	0	0	0
Verwijderen van informatie uit het dossier door het Beroepsorgaan (3)	54	80	72	77	50	77
Beslissingen alvorens recht te doen (4)	/	/	/	9	9	19

- (1) Het Beroepsorgaan kan beslissen om de leden van de inlichtingen- en politiediensten of van de veiligheidsoverheden die aan het veiligheidsonderzoek of de veiligheidsverificatie hebben meegewerkt, te horen.

⁵ De cijfers voor 'voorbereidende gerechtelijke handelingen' (tabel 6), 'wijze waarop de verzoeker zijn rechten van verdediging uitoefent' (tabel 7) of 'aard van de beslissingen van het Beroepsorgaan' (tabel 8) komen niet noodzakelijkerwijs overeen met het aantal ingediende verzoeken (zie tabellen 1 tot 4). Sommige dossiers werden bijvoorbeeld al opgestart in 2020, terwijl de beslissing pas viel in 2021.

- (2) De voorzitter van het Beroepsorgaan kan beslissen dat het lid van de inlichtingendienst bepaalde gegevens geheim houdt tijdens zijn verhoor.
- (3) Indien de betrokken inlichtingen- of politiedienst hierom verzoekt, kan de voorzitter van het Beroepsorgaan beslissen dat bepaalde informatie wordt verwijderd uit het dossier dat ter inzage aan de verzoeker zal worden voorgelegd.
- (4) Het kan bijvoorbeeld gaan om een beslissing om twee dossiers samen te voegen of om nadere informatie te vragen over de context van een gerechtelijk dossier. Deze gegevens worden geregistreerd vanaf 2019

Tabel 9. Wijze waarop de verzoeker zijn rechten van verdediging uitoefent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inzage van het dossier door de verzoeker en/of zijn advocaat	87	105	69	96	96	97
Horen van de verzoeker (al dan niet bijgestaan door zijn advocaat) ⁶	127	158	111	143	135	151

Tabel 10. Aard van de beslissingen van het Beroepsorgaan

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Veiligheidsmachtigingen (art. 12 e.v. W.C&VM)						
Beroep onontvankelijk	0	3	0	1	1	0
Beroep zonder voorwerp	7	0	4	3	3	3
Beroep ongegrond	18	13	12	12	16	11
Beroep gegrond (volledige of gedeeltelijke toekenning)	24	24	12	25	14	17
Bijkomende onderzoeksdaden door de overheidsinstantie	2	0	1	1	2	1
Bijkomende termijn voor de overheidsinstantie	2	1	1	0	3	0
Verleent akte van afstand van beroep	0	0	3	2	2	11
Veiligheidsattesten voor geclassificeerde zone (art. 22bis, al. 1 W.C&VM)						
Beroep onontvankelijk	0	1	0	0	0	0
Beroep zonder voorwerp	0	1	0	0	0	0
Beroep ongegrond	1	0	1	1	0	2
Beroep gegrond (toekenning)	1	1	0	3	0	2
Verleent akte van afstand van beroep	-	-	-	1	0	0
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22bis, al. 2 W.C&VM)						

⁶ De W.Beroepsorgaan regelt de bijstand door een advocaat tijdens de zitting, maar niet de vertegenwoordiging door die laatste. In bepaalde dossiers wordt de verzoeker (al dan niet bijgestaan door zijn advocaat) meermaals gehoord. In 56% van de gevallen werd de verzoeker bijgestaan door een advocaat.

Beroep onontvankelijk	0	1	2	4	2	0
Beroep zonder voorwerp	0	1	0	0	0	0
Beroep ongegrond	2	12	2	4	4	1
Beroep gegrond (toekenning)	4	7	3	4	1	0
Verleent akte van afstand van beroep	0	1	2	0	0	0
Veiligheidsattesten voor nucleaire sector (art. 8bis, §2 W.C&VM)						
Beroep onontvankelijk	1	1	0	1	0	0
Beroep zonder voorwerp	1	0	1	0	0	0
Beroep ongegrond	0	1	1	5	2	2
Beroep gegrond (toekenning)	7	5	6	7	4	6
Verleent akte van afstand van beroep	-	-	2	0	0	0
Veiligheidsadviezen (art. 22quinquies W.C&VM)						
Beroepsorgaan onbevoegd	0	20 ⁷	12	0	0	0
Beroep onontvankelijk	15	10	3	7	8	3
Beroep zonder voorwerp	0	1	3	1	6	4
Bevestiging van negatief advies	42	49	46	40	51	47
Omzetting in positief advies	46	41	27	43	52	34
Verleent akte van afstand van beroep	0	1	0	1	5	5
Beroep tegen normatieve rechtshandelingen van een administratieve overheid (art. 12 W.Beroepsorgaan)	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	173	195	144	166	176	149

⁷ Het betreft *in casu* de beroepen ingediend tegen (negatieve) veiligheidsadviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid met betrekking tot personeel van onderaannemers actief bij Europese instellingen. Het Beroepsorgaan had beslist dat er geen wettelijke basis was voor de adviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid. Bijgevolg verklaarde het Beroepsorgaan zich onbevoegd om te oordelen over de al dan niet gegrondheid van de veiligheidsadviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid.